

Villedende om psykoanalyse

Karl Eldar Evang, Sølvi Kristiansen og Kari Høydahl

Det er en myte at psykoanalysen bare egner seg for den vestlige middelklassen. I dag møter psykoanalysen stor interesse i Øst-Europa, i Sør-Amerika og ikke minst i Asia.

FOTO: MIKE BELTZNER/FICKR.COM

DEBATT: PSYKOANALYSE

Et intervju med Glen Gabbard i Tidsskriftets desembernummer 2010 førte til diskusjon om myter og virkelighet i sammenheng med psykoanalytisk behandling. Evang, Kristiansen og Høydahl viser her til at psykoanalysen møter interesse langt ut over Vestens middelklasse.

I Tidsskriftets desembernummer 2010 har psykolog Jan-Martin Sannes Berge et intervju med professor Glen O. Gabbard med tittelen: «Filmindustrien fanget i Freud-myten». Gabbard, som selv er praktiserende psykoanalytiker, har skrevet flere bøker om hvordan terapi, terapeuter og psykiske lidelser blir fremstilt på film. Intervjuet avsluttes med følgende innspill: «Det er fristende å konkludere med at psykoanalyse i dag gjelder pasienter med hvit, vestlig middelklassekapital.» Dette er en kjent feiloppfatning av hvem som søker psykoanalyse eller psykoanalytisk orienterte behandlinger, noe Gabbard også korrigerer i februarnummeret av Tidsskriftet.

Alle typer mennesker

Psykoanalyse som metode er ikke begrenset til bestemte sosioøkonomiske grupper. Både blant praktiserende analytikere og blant deres pasienter finner vi mennesker fra ulike sosiale lag og med ulik kulturell kapital. Psykoanalysen har en lang historisk tradisjon for å arbeide aktivt for at nytten av psykoanalytisk metode og kunnskap ikke skal begrenses til bestemte sosioøkonomiske grupper. Hvis vi ser på den historiske utviklingen av psykisk helsevern i Norge, er det godt kjent at psykoanalytikere har vært sentrale pådrivere i arbeidet for et bedre behandlingstilbud for utsatte grupper, for eksempel Nic Waal innenfor psykisk helsevern for barne og unge. Et eksempel på at denne interessen er aktuell også i dag, er Sverre Varvins prosjekt med psykoanalytisk psykoterapi til flyktninger.

To ganger i året reiser en gruppe norske psykoanalytikere til Kina og underviser i psykoanalytisk behandling. Tenkningen og metoden har blitt møtt med stor interesse

I land der en ikke har trygdefinansiering av psykologisk behandling, drives «low fee»-klinikker nettopp for å gi et tilbud til de som ikke har økonomi til å betale for behandlingen. Som eksempel kan nevnes Institute of Psychoanalysis i London, som har et lavterskeltilbud der de som ønsker det, kan få snakke med en erfaren psykoanalytiker. De har samtaler med cirka 120 mennesker hvert år, og har opptil 60 pasienter i «low fee» psykoanalytisk behandling til enhver tid.

Ikke bare i Vesten

At psykoanalysen har sin rot i og er preget av den vestlige kulturarv, er ubestridelig. Desto mer interessant er det å registrere den store interessen for psykoanalysen utenfor Vesten, ikke bare i Sør-Amerika, som i flere tiår har hatt blant verdens største tetthet av psykoanalytikere, men også i Øst-Europa og i Asia. Veksten i antall psykoanalytiske institutter i Øst-Europa og Russland har vært formidabel, og interessen i Asia er sterkt økende. To ganger i året reiser en gruppe norske psykoanalytikere til Kina og underviser i psykoanalytisk behandling. Tenkningen og metoden har blitt møtt med stor interesse av kinesiske psykologer og psykiatere, og undervisningen støttes økonomisk av kinesiske helsemyndigheter. I oktober 2010 ble den første asiatiske psykoanalytiske kongressen

avholdt i Beijing. Den samlet over 500 deltakere fra en rekke asiatiske land, blant disse Kina, Sør-Korea, India og Japan. Kongressen fikk stort oppslag i New York Times. Psykoanalysens perspektiv oppleves som svært relevant av langt flere enn de med «hvit, vestlig middelklassekapital».

kari.hoydahl@gmail.com